

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

عموقاًسم

(زندگی نامه و خاطراتی کوتاه و خواندنی از سردار شهید حاج قاسم سلیمانی)

گردآوری: محمد حسن میرزاکی، زینب نمازیان

صفحه آرایی و طراحی: طبیبه مطهری

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۹۲-۴۰-۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۴۰,۰۰۰ ریال

آدرس: کرمان، خیابان شریعتی، بعد از کوچه ۱۰، پاسارگاد، پلاک ۱۳۴
تلفن: ۰۳۴ - ۳۲۲۶۲۸۲۴ - مرکز پخش: ۰۶۴۰ - ۹۱۹۶۶۴۰

www.OmidKavir.com

سروشناše	میرزایی، محمدحسن - ۱۳۶۳	عنوان و نام پدیدآور
عنوان دیگر	عمو قاسم : زندگی نامه و خاطراتی کوتاه و خواندنی از سردار شهید حاج قاسم سلیمانی/گردآوری محمدحسن میرزایی، زینب نمازیان.	مشخصات نشر
موضوع	کرمان: امید کویر، ۱۳۹۹.	مشخصات ظاهری
موضوع	۴۸ ص. ۲۱x۱۴x۵/۵ س.م.	شابک
موضوع	۲۴۰۰۰۰ ریال - ۳-۶۶۹۲-۴۰۰-۹۷۸	وضعیت فهرست نویسی
شناše افزوده	فیبا	یادداشت
شناše افزوده	کتاب حاضر با حمایت بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان کرمان منتشر شده است.	عنوان دیگر
شناše افزوده	زندگی نامه و خاطراتی کوتاه و خواندنی از سردار شهید حاج قاسم سلیمانی.	موضوع
شناše افزوده	سلیمانی، قاسم - ۱۳۹۸-۱۳۳۵. -- سرگذشت‌نامه Soleimani, Qasem -- Biography:	موضوع
شناše افزوده	سلیمانی، قاسم - ۱۳۹۸-۱۳۳۵. -- دوستان و آشنایان -- خاطرات Soleimani, Qasem -- Friends and associates -- Dairies:	موضوع
شناše افزوده	سرداران -- ایران -- کرمان (استان) -- سرگذشت‌نامه Generals -- Iran -- Kerman (Province) -- Biography:	موضوع
رده بندی کنگره	نماییان، زینب - ۱۳۶۲.	شناše افزوده
رده بندی دیوبی	بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس. اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان کرمان	رده بندی دیوبی
شماره کتابشناسی ملی	DSR1668: ۹۵۵/۰۸۴۴۰۹۲: ۷۴۰۷۶۰۰	شماره کتابشناسی ملی
وضعیت رکورد	فیبا	وضعیت رکورد

اداره کل حفظ آثار
نشر ارزش‌های دفاع
 المقدس استان کرمان

این کتاب با حمایت
اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان کرمان
منتشر شده است.

فهرست

۷	زندگی نامه شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی
۲۷	نژدیک بود شهید بشیم، اما حیف....
۲۸	توفيق بوسه بر پاهای مادر
۲۹	غصه
۳۰	ایثار و خلوص سردار
۳۱	پدری با دو دختر به نام «زینب»
۳۲	خاطره جالب از حاج قاسم
۳۴	سربازی در حومه ادلب
۳۵	من را نصیحتی بکن
۳۶	۲۵ روز برو مرخصی...
۳۷	لودر غنیمتی
۳۹	داریم شوخی می کنیم
۴۱	رفت که راحت بخوابد
۴۲	مطالعه
۴۳	این نوع فرماندهی
۴۴	جمهوری قاسم سلیمانی
۴۶	سرباز اسلام
۴۸	منواز دو تیر می ترسونی

عمرو شکر

زندگی نامه و خاطراتی کوتاه و خواندنی از
سوارش شهید حاج قاسم سلیمانی
گردآوری: محمد حسن میرزایی، زینب نمازیان

زندگی نامه شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی

قاسم سلیمانی، فرزند حسن و فاطمه سلیمانی در سال ۱۳۳۷^۱ در روستای قنات ملک از توابع شهرستان رابر کرمان در خانواده‌ای کشاورز و مذهبی به دنیا آمد. پدر و مادر وی از عشایر طایفه‌ی سلیمانی می‌باشند. اجدادشان از عشایر خمسه‌ی فارس بودند که هم‌زمان با لشکرکشی نادرشاه افشار به افغانستان و هندوستان، به پاری نادر می‌شتابند و در راه برگشت از جنگ در منطقه‌ای که اکنون طایفه‌ی سلیمانی ساکن هستند سکنی گزیده و بین مناطق گرسیر و سردسیر جنوب و غرب استان کرمان کوچ می‌نمودند. حسن سلیمانی علی‌رغم ضعف بنیه‌ی اقتصادی در دوران طاغوت و بعد از آن، هیچ‌گاه لقمه‌ی شبیه‌ناک در سفره نگذاشت، غیر از قاسم دو پسر و دو دختر دیگر نیز داشت. قاسم تحصیلات ابتدایی خود را تا کلاس ششم قدیم در روستای قنات ملک

---

۱. تاریخ تولد وی در شناسنامه اول فروردین ۱۳۳۵ عنوان شده است.

به پایان برد و همزمان با درس خواندن، مانند همهٔ پسرهای روستایی در کار کشاورزی و دامداری به پدرش یاری می‌رساند. وی در سال ۱۳۵۶ به صورت قراردادی در سازمان آب کرمان مشغول به کارشد.

در همین ایام قاسم و دوستانش خانه خود را خیابان شریعتی (شاهپور سابق) کرمان در انتهای کوچه باغ لِهِ منقل کردند که این منزل کانونی برای فعالیت‌های انقلابی او و دوستانش شده بود. حضور فعالانهٔ در راهپیمایی‌های مبارزاتی پیش از پیروزی انقلاب و نیز حضور در وقایع تاریخ‌ساز انقلابی در کرمان از جمله واقعه‌ی مسجد جامع کرمان و هجوم عناصر طاغوت که منجر به آتش زدن این مکان مقدس شد، طعم تلخ ستم ایادی رژیم را به او چشاند و در این روز از مأمورین شهربانی و کولی‌های حمله‌کننده به مسجد کتک خورد. تقریباً در همه حوادث انقلاب از جمله پایین آوردن مجسمه‌های شاه حضوری فعال داشت در تنها حمله نیروهای انقلابی کرمان به یکی از مقرهای شهربانی حضور پیدا کرد که موفق به غنیمت گرفتن یک قبضه کلت رولور شده بود که آن را تا زمان شهادت در اختیار داشت. حضور مقتدرانه‌ی قاسم در درگیری‌های پس از پیروزی انقلاب که بین عناصر وابسته به گروهک‌ها مختلف از جمله منافقان و فدائیان خلق و غیره با نیروهای انقلابی کرمان در چهارراه کاظمی کرمان روی می‌داد، زبانزد فعالان انقلاب در آن دوران بود. پس از پیروزی انقلاب علاوه بر کار در سازمان آب کرمان همراه با نیروهای انقلابی در حفاظت از محله‌ها و گشت‌های نیروهای انقلاب حضوری فعال داشت.

ورود به سپاه

قاسم سلیمانی از تابستان سال ۱۳۵۸ و پس از تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و شکل‌گیری این نهاد در کرمان، فعالیت خود را به صورت

زندگی نامه و خاطراتی کوتاه و خواندنی از سردار شهید حاج قاسم سلیمانی ۹

افتخاری با سپاه آغاز نمود. در همین ایام در ۲۳ آبان ماه ۱۳۵۸، با خانمی مؤمنه از خانواده‌ای متدين عقد کرد. قریب به یک سال پس از همکاری افتخاری با سپاه، در مرداد ماه سال ۱۳۵۹ به صورت رسمی به عضویت سپاه کرمان درآمد و چند روز بعد، در تاریخ پانزدهم مرداد ماه ۱۳۵۹ در دوره‌ی هفتم آموزش پاسداری کرمان شرکت کرد. این دوره در ۳۱ شهریور ماه ۱۳۵۹ به پایان رسید و فصل جدید زندگی قاسم سلیمانی با حمله‌ی رژیم بعثت به ایران، در حالی آغاز شد که وی در اولین مأموریت شغلی خود، مشغول حفاظت از فرودگاه کرمان گردید. (خاطره: یک از مسئولین گزینش سپاه در آن ایام می‌گوید وقتی ایشان برای مصاحبه با یک لباس آستین کوتاه که عضلات دست و سینه ایشان از آن بیرون زده بود و موی سربلند و وزوزی وارد اتاق من شدند همان اول به ایشان گفتمن شما با این قیافه به درد سپاه نمی‌خورید اما بعد دیدم ایشان جذب سپاه شدند) قریب به یک ماه از حضور وی در فرودگاه کرمان گذشته بود که به دلیل بروز توانمندی‌های خود در طی دوره آموزش، به درخواست مرکز آموزش به عنوان مرتبی، مشغول به آموزش بسیجیان و پاسداران کرمانی در پادگان قدس گردید؛ در این دوره از فعالیت قاسم سلیمانی، بسیاری از نیروهای اعزامی از کرمان به کردستان تحت آموزش‌های او قرار می‌گرفتند. در روزهای پایانی سال ۱۳۵۹ به همراه چند تن از مردمیان آموزش نظامی کرمانی به تهران اعزام شد و آموزش تخصصی فرماندهی را زیر نظر سردار شهید محمد ناظری در پادگان امام علی علیه السلام سپری نمود. تا مدت کوتاهی پس از حضور در این دوره، با تجریه بیشتری آموزش رزم‌نده‌گان کرمانی را ادامه داد، تا این‌که وی در نخستین عملیات مستقل نیروهای کرمانی به فرماندهی غلام عباس گلزار در منطقه‌ی کرخه کور شرکت نمود. گردان مستقل نیروهای کرمانی در پنجم تیر ماه ۱۳۶۰ به

اهواز اعزام شد و ده روز بعد، قاسم سلیمانی در سمت جانشینی گروهانی به فرماندهی علی مهاجری که مشتمل برده مرتبی آموزشی و صد نیروی بسیجی بود و در دوره‌ی دوازدهم بسیج کرمان آموزش دیده بودند، به گردان کرمانی‌ها پیوست. عملیات شهید چمران در پنجم مردادماه در جبهه‌ی طراح- نزدیک سوسنگرد و شمال کرخه- در حالی برای قاسم سلیمانی ماندگار شد که وی در این عملیات از ناحیه‌ی دست مجروح و به پشت جبهه اعزام گردید؛ هرچند، مدتی بعد با دست مجروح و به گردان آویخته به منطقه‌ی طراح بازگشت و در ادامه‌ی عملیات شرکت نمود. در آبان ماه سال ۱۳۶۰ برگ دیگری از زندگی قاسم سلیمانی رقم خورد. وی با دو گردان نیروی اعزامی از کرمان به اهواز و سپس به سوسنگرد اعزام شد. فرماندهی این دو گردان قبل از اعزام به سوسنگرد از سوی مسئولان سپاه کرمان به او واگذار شد تا در عملیات طریق القدس شرکت نمایند. قاسم سلیمانی و نیروهای تحت امرش که مأموریت تصرف پل سابله را بر عهده داشتند، در این عملیات مهم چنان درخشیدند که عراق با تمام توان به مقاومت سرسختانه در منطقه دست زد. در این عملیات برخی نیروهای کرمانی شهید و برخی دیگر از جمله خود قاسم سلیمانی زخمی شدند. او برای مداوا ابتدا به بیمارستان نادری اهواز و سپس به بیمارستان قائم مشهد منتقل شد و پس از چند روز درحالی که بهبود نیافته بود، بدون هماهنگی از بیمارستان خارج و راهی منطقه‌ی عملیاتی گردید. عملیات طریق القدس سرآغاز آشنایی قاسم سلیمانی با شهید حسن باقری بود. آشنایی مبارکی که پس از بازگشت قاسم سلیمانی به خوزستان، موجب شد مسئولیت خطی به نام ثارالله از سوی حسن باقری (در تاریخ ۲۱/۷/۱۳۶۰) به وی سپرده شود و پس از چندی حسن باقری او را به مقر گلف در اهواز فرابخواند و بخواهد نیروهای

زنگنه نامه و خاطراتی کوتاه و خواندنی از سردار شهید حاج قاسم سلیمانی / ۱۱

پراکنده‌ی کرمانی در مناطق مختلف عملیاتی را در قالب یک تیپ سازمان دهی نماید. ابلاغ فرمانده تیپی در تاریخ ۱۳۶۰/۹/۲۱ برای اوزده شد. قاسم سلیمانی بعد از این ابلاغ بلافاصله عازم کرمان شد و تعدادی از هم‌زمان خود را جهت جلسه‌ای فراخواند. این جلسه در روز دوشنبه ۱۳۶۰/۱۱/۵ در محل پادگان قدس کرمان برگزار و اساس شکل‌گیری تیپ ثارالله را بنیان گذاشتند. چند روز بعد قاسم سلیمانی ۲ گردان آموزش دیده را با خود به اهواز و سپس به پادگان دوکوهه در اندیمشک منتقل نموده و در آنجا مستقر شدند پس از الحاق دو گردان دیگر از نیروهای کرمانی به همراه تعدادی از نیروهای سیستان و بلوچستان و هرمزگانی، عملیاتی تیپ ثارالله به عنوان یگان مستقل عملیاتی جنوب شرق کشور وارد فاز عملیاتی شد. در روزهای نخستین فروردین سال ۱۳۶۱ تیپ ۴۱ ثارالله کرمان به صورت مشترک با تیپ ۸۴ خرم‌آباد در عملیات فتح المبین شرکت کردند. در این عملیات ارتفاعات کمرسخ، ۲۰۲ و تنگه‌ی ابوغریب به فرماندهی قاسم سلیمانی به تصرف رزم‌ندگان ایرانی درآمدند و آوازه‌ی تشکیل گروه شکار تانک ثارالله که با ابتکار او تشکیل شده بود، در جبهه پیچید. همین حضور موفق موجب شد توانمندی‌های رزم‌ندگان جنوب شرق کشور مورد توجه فرماندهان قرار گیرد و به عنوان یگانی توانمند شناخته شوند. پس از عملیات فتح المبین، ۹ گردان از رزم‌ندگان استان‌های کرمان، سیستان و بلوچستان و هرمزگان جهت حضور در عملیات بزرگ الى بیت المقدس آماده شدند. رزم‌ندگان جنوب شرق کشور به فرماندهی قاسم سلیمانی از روز دهم اردیبهشت تا سوم خرداد ۱۳۶۱ وارد عملیات شدند و ضمن آزادسازی پادگان حمید، دشمن بعضی را تا مرزهای بین‌المللی در منطقه کوشک تعقیب کردند. جراحت برخورد خودروی فرمانده قاسم سلیمانی با مین در منطقه کوشک، از

حوادث مهم در این عملیات بود. بعد از عملیات بیت المقدس مراسم عروسی ایشان با خانم نامجو برگزار و ۱۸ ماه بعد از عقد، زندگی مشترک خود را آغاز و چند روز بعد از عروسی مجدداً به جبهه برگشت. او علاوه بر بازسازی یگان‌های حاضر در عملیات بیت المقدس، گردان زرهی را با تانک‌های غنیمت گرفته از دشمن ایجاد نمود و یک گردان ادوات را برای پشتیبانی آتش با سلاح‌های عمدتاً غنیمت گرفته شده راه اندازی کرد. عملیات رمضان هرچند برای نیروهای ثار الله با موفقیت همراه بود و این نیروها به فرماندهی قاسم سلیمانی توانستند در شب دوم هدف عملیاتی خود را محقق نمایند، اما عدم الحق نیروهای سایر یگان‌های عمل‌کننده و تحمیل تلفات از جناحین موجب شد تا با اعلام قرارگاه عملیات او نیروهای تحت امر خود را به عقب فرابخواند. قاسم سلیمانی و نیروهای تحت امرش آنقدر توانمند بودند که ظرفیت تشکیل یک لشکر را بعد از عملیات رمضان داشته باشند. حکم فرمانده لشکری حاج قاسم به تاریخ ۱۳۶۱/۹/۲۱ ابلاغ شد. این لشکر با در اختیار داشتن سه تیپ عملیاتی، وارد عملیات والفجر مقدماتی شد. عملیاتی که در آن ابتکار دیگر قاسم سلیمانی مبنی بر ایجاد گروه رزم‌نگان شهادت طلب موتورسوار تحت عنوان فاطر، عملیاتی شد و این گروه با هدف نفوذ سریع به عمل دشمن شکل گرفت. عملیات والفجریک در فروردین سال ۱۳۶۲ انجام پذیرفت و لشکر ثار الله تنها با شش گردان به رویارویی با سه تیپ پیاده، یک تیپ زرهی و لشکر ۵ مکانیزه عراق در روزهای آخر عملیات رفتند که درنهایت با عدم الحق از جناحین قرارگاه دستور عقب‌نشینی از ارتفاعات فتح شده‌ی ۱۳۹ در این منطقه را صادر نمود و لشکر ثار الله به عقب بازگشت. قاسم سلیمانی پس از این عملیات لشکر تحت امر خود را به اهواز منتقل کرد و پس از بازسازی و آموزش و تقویت

زندگی‌نامه و خاطراتی کوتاه و خواندنی از سردار شهید حاج قاسم سلیمانی / ۱۳

مجدد توان رزم، در اوخر خردادماه به مهران اعزام شد تا در منطقه‌ای از شمال غربی مهران تا دامنه‌های شمالی قلاویزان و درنهایت امام‌زاده سید حسن نبرد نماید. اوج نبرد هفت گردان عملکرنده از لشکر ثارالله در این منطقه، مقاومت جانانه در مقابل پاتک‌های بی‌امان بعثی‌ها بود؛ به نحوی که دریازده روز عملیات سخت و با کاهش قوای رزمی نیروهای لشکر ثارالله، نیروهای اطلاعات و عملیات نیز سلاح به دست گرفتند تا مقاومت رزم‌ندگان نشکند و تا رسیدن نیروهای تازه‌نفس، دشمن بعثی گام موفقی در این منطقه برندارد. در عملیات والفجر چهار ابتدا مأموریت بستن دره‌ی شیلر در منطقه‌ی پنجوین و تصرف ارتفاعات پنج تن و قوچ سلطان که بر شهر پنجوین اشرف داشت، به حاج قاسم ولشکر ش واگذار شد و درادامه، تصرف ارتفاعات پنجوین نیز به مأموریت قبلی افزوده شد. پس از این عملیات بود که با رویکرد جدید فرمانده هان جنگ مبنی بر توانمندسازی نیروها برای عملیات در جنوب و عملیات آب‌خاکی حاج قاسم و هم‌زمانش در عملیات خیربر در اسفندماه سال ۱۳۶۲ شرکت کردند. در این عملیات لشکر ثارالله توانست وارد جزیره‌ی جنوبی شود و دشمن را تا ضلع شمالی کanal سوئیب عقب براند. یک سال بعد در عملیات محدود عاشورا در میمک دوست قدیمی او احمد سلیمانی هم او که از دوران نوجوانی برای کار به کرمان آمده بودند به شهادت رسید و غمی جانکاه را تجربه کرد. بدر عملیاتی بود که در آن هشت گردان تحت امر قاسم سلیمانی پس از انتقال به جزیره‌ی جنوبی خط اول و دوم دشمن را شکستند و پد الهویدی را پاکسازی کردند. عملیات والفجر هشت در بهمن ماه ۱۳۶۴ به منظور مأموریت عبور از ارونده، شکستن خط دشمن، تصرف پادگان قشله و پیشروی در سواحل خور عبدالله به دست رزم‌ندگان لشکر ثارالله صورت پذیرفت. نیروهای تحت امر

قاسم سلیمانی در این عملیات با تحقق تمامی اهداف در محور خود که عریض‌ترین نقطه‌ی ارونده نیز بود، و علاوه بر تسلط بر خورعبدالله، از چپ تا رأس البیشه و از راست تا ضلع شرقی پایگاه موشکی و تا فاصله‌ی پانصد متری مخازن نفتی پیشروی نمودند. در این عملیات حاج قاسم داغدار دوستان بسیاری شد که اوج عکس‌العمل نسبت به شهدای این عملیات را مردم کرمان، در سخنرانی مشهور مسجد امام کرمان شاهد بودند. او درحالی‌که با صدای بلند گریه می‌کرد از شهدای عملیات نام می‌برد. در همین سخنرانی بود که حسین آقای یوسف‌الله‌ی را به زیبایی نام برد و علاقه ویژه خود را به این شهید ابراز کرد: «چگونه جمعی بخندد که در آن جمع حسین آقای ما نباشد». نبرد خاکریزها در عملیات بازپس‌گیری مهران از ابتکارات مهم قاسم سلیمانی بود که موجب شدن نیروهای لشکر ثار الله خاکریز خود را مرحله به مرحله به سمت نیروهای بعضی جلو ببرند و ضمن کاستن از تلفات، توان کمتری از نیروها گرفته شد و دست‌یابی به اهداف را تسهیل گردد. در عملیات کربلای چهار، نیروهای ثار الله‌ی با فرماندهی منحصر به فرد حاج قاسم جزو محدود یگان‌هایی بودند که به اهداف خود در این عملیات از پیش لورفته دست یافتند و ضمن شکستن خط جزیره‌ی ام‌الرصاص، تا پل ام‌البابی پیشروی کردند. در عملیات کربلای پنج، حاج قاسم و هفده گردان از رزم‌ندگان لشکر ثار الله تمامی اهداف از پیش تعیین شده‌ی لشکر ثار الله از جمله تصرف خطوط اول، دوم و سوم، عبور از کanal ماهی، تصرف سرپل غربی کanal ماهی و رسیدن به پل‌های دوقلو را محقق نمودند. حاج قاسم اکثر فرمانده‌هان بزرگش را در این عملیات از دست داد. سخنرانی جانسوز و عارفانه حاج قاسم در فراق ۱۹ فرمانده لشکر ثار الله هیچگاه از ذهن کسانی که آن روز در مهدیه لشکر ثار الله

مستمع آن بودند پاک نخواهد شد؛ «شهدایی که در همه کوران جنگ، فریاد رسی بودند برای همه گرفتاران دشمن، نوری بودند برای تاریکی جمع ما، امیدی بودند برای همه مظلومان، ناصری بودند برای دین خدا، مرهمی بودند بر همه زخم‌ها، سرپرستی بودند بر همه یتیمان. خدایا تو شاهدی که قلبم می‌سوزد. خدایا تو شاهدی که از غمshan کمرهای مان تا شده است. خدایا چگونه می‌توانم با زبانی که طهارت آن را ندارد من حاج یونس را برای شما وصف کنم؟ چگونه می‌توانم من چهره مهتاب که نه زرد بود نه قرمز، نه نور بود و نه تابیده از نور، جلوه‌ای از نور او بود که خاک جبهه پوشانده بود ولی از روی خاک نورانی بود؛ شهید دریجانی را برای شما تشریح کنم؟ چگونه می‌توانم مظلومیت حاج علی محمدی را؟ چگونه می‌توانم آن بدن موج ترکش و نحیف شهید و پر رنج عابدینی، تاجیک، شول، میرحسینی را...» یکی از شاخص ترین اتفاقات این عملیات نجات حاج قاسم سلیمانی از محاصره توسط دو شهید بزرگوار شهید تاجیک فرمانده گردان ۴۱۵ لشکر و مرتضی جاویدی (اشلو) فرمانده یکی از گردان‌های لشکر ۱۹ فجر بود که با نثار جان خود این ذخیره الهی را برای این مقطع از تاریخ حفظ کردند. پس از عملیات کربلای پنج تا عملیات بیت المقدس هفت که عملیات پایانی قاسم سلیمانی و یارانش پیش از پذیرش قطعنامه‌ی ۵۹۸ به شمار می‌رود، سلسله عملیات‌های انجام شده در مناطق کوهستانی از جمله کربلای ده، نصر چهار و والفجرده در مناطق مأووت و حلبچه بر تجارب او در انجام عملیات‌های پیچیده و مناطق خاص افزود و او را با کوهی از تجارب مفید در عرصه‌ی نظامی، به روزهای آخر جنگ در خوزستان رساند. مأموریت قاسم سلیمانی در جبهه‌های جنوب دوسال پس از پذیرش قطعنامه و تا سال ۱۳۶۹ ادامه داشت و سپس، او به عنوان فرمانده لشکر

۱۶ / عموقاسم

ثارالله کرمان، فرمانده سپاه منطقه هفت (۱۳۶۷/۷/۲۱) و فرمانده قرارگاه قدس (۱۳۶۸/۹/۲۱) که به منظور مقابله با اشاره مسلح ایجاد شده بود، نیروهای خود را به کرمان منتقل نمود و فصل جدید فعالیت خود را آغاز کرد. قاسم سلیمانی که تحصیلات خود را تا دیپلم همزمان با دوران دفاع مقدس انجام داده بود، در روزهای پس از جنگ در مقطع کارشناسی به ادامه تحصیل در رشته‌ی پژوهشگری علوم اجتماعی در دانشگاه شهید باهنر کرمان پرداخت. او در سال ۱۳۷۷ از این رشته فارغ‌التحصیل شد. حاج قاسم به واسطه‌ی علاقه‌ای که به علوم اسلامی و دینی داشت کارشناسی ارشد خود را در رشته فلسفه و حکمت اسلامی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز گذرانید و در سال ۱۳۸۴ فارغ التحصیل شد. همچنین دوره‌های تخصصی نظامی را در دانشکده‌های نظامی پشت سر گذاشت.

جنوب شرق

می‌توان نخستین اقدام گسترده‌ی سردار قاسم سلیمانی در مبارزه با اشاره جنوب شرق کشور را انسداد مرزهای شرقی به طول هزار کیلومتر به شمار آورد. اقدامی که در سال‌های هفتاد و هفتاد و یک انجام پذیرفت و راه‌های رفت و آمد آسان اشاره به کشور را محدود نمود و تا حد زیادی کنترل بر عبور و مرور مرزی را محقق ساخت. حفر صدھا کیلومتر کانال و خاکبریز و استقرار نیروهای زرهی در این منطقه یکی از اقدامات خاص در راستای انسداد مرزها به شمار می‌رود. ایجاد خط پدافندی، مشابه آن‌چه در روزگار دفاع مقدس رخ داد، با تکیه بر توان مردمی مناطق مختلف جنوب شرق یکی دیگر از کارهایی بود که سردار سلیمانی در این منطقه به ثمر رساند. عملیات آزادسازی ۱۰۰ اسیر در چنگال اشاره مخل امنیت که به خاک افغانستان منتقل شده بودند، در حالی توسط

زندگی نامه و خاطراتی کوتاه و خواندنی از سردار شهید حاج قاسم سلیمانی / ۱۷

سردار سلیمانی در سال هفتاد و یک مدیریت شد که خود را سأ در عملیات شرکت داشت و با عملیات در دو کشور پاکستان و افغانستان، توانست ضمن محاصره اشرار، با فشارهای خارج و داخل حلقه‌ی محاصره مقابله نموده و موجبات آزادی اسرا را فراهم سازد. سال هفتاد و دو، سال پاکسازی کوهستان‌های اطراف شهر زاهدان بود که با موفقیت و تحت مدیریت مستقیم سردار سلیمانی صورت پذیرفت تا یکی از نقاط مهم واستراتژیک فعالیت اشرار در این منطقه از سیستان و بلوچستان برای همیشه پاکسازی شود. پاکسازی جنوب خراسان و خارج شدن منطقه از دست اشرار از دیگر اقدامات ویژه‌ی سردار سلیمانی در شرق کشور بود که امنیت را به این منطقه بازگرداند. در سال هفتاد و دو پس از زبودن بخشدار نصرت آباد و چهل نفر از اهالی توسط اشرار و به شهادت رساندن این افراد، سایه‌ی سهمگین ناامنی در شرق کشور گستردۀ شد و همین امر موجب شد تا سردار سلیمانی پاکسازی اطراف استان کرمان را در سال‌های هفتاد و سه و هفتاد و چهار در دستور کار خود قرار بدهد و در این راستا به موفقیت دست یابد. عملیات بزرگ آورتین در سال هفتاد و چهار، به منظور پاکسازی و حذف گروه‌های مهم اشرار در منطقه‌ای به وسعت بیش از هزار کیلومتر مربع از ایرانشهر تا بشاغرد صورت پذیرفت و یک ماه کامل به طول انجامید. خلع سلاح گستردۀ در منطقه‌ی شرق و جنوب شرق کشور نیز در حالی صورت پذیرفت که ده ها هزار قبضه سلاح از سطح منطقه جمع آوری گردید و همین امر موجب بازگشت امنیت به میان مردم شد. در این سال‌ها تامین اشرار از جمله اقدامات هوشمندانه‌ای بود که سردار سلیمانی آن را به منظور بازگرداندن امنیت به اشراری که از کارهای شرارت بار دست برداشته و پشیمان شده بودند، عملی نمود. بیش از هزار نفر از سرکردگان اشرار در سال‌های هفتاد

و سه و هفتاد و چهار مشمول تامین شدند. حمایت سردار از این افراد، مد نظر داشتن خانواده‌های این افراد و نیز تلاش برای احیای کشاورزی در منطقه و صدور مجوز سیصد حلقه چاه برای رفع نیاز مردم به آب در منطقه، از جمله کارهای صورت گرفته در این راستا بوده است. انجام عملیات‌های مختلف در شهرهای سیرجان، کویر بم، جیرفت و... باعث شد مردم استان کرمان نیز طعم خوش امنیت را بچشند و این همه، مرهون تلاش و تدبیر سردار سلیمانی بود. درنهایت، جلوگیری از نفوذ اندیشه‌های سلفی وابسته به وهابیت و سعودی در شرق کشور با مرکزیت استان سیستان و بلوچستان و سد راه انتقال مواد مخدر از شرق ایران به سوی مرزهای غربی و کشورهای اروپایی، دست آوردهای دیگر مبارزه‌ی سردار سلیمانی با اشرار و فعالیت‌های امنیتی او در شرق و جنوب شرق کشور به شمار می‌رود که تجارب زیادی برای وی به همراه داشت و همین تجارب ارزنده‌ی او در انجام جنگ‌های نامنظم و اشراف بر کلیه‌ی شئون جاری در مناطق تحت عملیات، از جمله شئون فرهنگی، سیاسی، عقیدتی و بومی، موجب شد تا چندی بعد از سوی فرمانده معظم کل قوا به فرماندهی نیروی قدس سپاه منصوب شود. پیش از پایان مأموریت سردار سلیمانی در لشکر ۴۱ ثار الله، عملیات وسیع فرهنگی وی تحت عنوان کنگره‌ی بزرگداشت شهدای استان‌های کرمان و سیستان و بلوچستان شکل گرفت. عملیاتی که مقدمات آن در سال ۱۳۷۵ فراهم شد و درنهایت پس از هزاران ساعت کار محتوایی و تولیدی در خصوص شهدا و ثبت و ضبط خاطرات هشت هزار شهید در این دواستان، در سال ۱۳۷۷ به ثمر اجلالیه کنگره‌ی شهدا در ابعاد منطقه‌ای و با عقبه‌ی شگرف، برگزار شد. ساخت نخستین موزه دفاع مقدس در کشور، جمع آوری هزاران ساعت مصاحبه، جمع آوری و آرشیوده‌ها هزاران سند و متعلقات

زندگی نامه و خاطراتی کوتاه و خواندنی از سردار شهید حاج قاسم سلیمانی ۱۹۷

به شهادای عظیم الشان، انتشاردها عنوان کتاب در قالب های گوناگون و برای مخاطبین گروه های مختلف از جمله بخش های مختلف عملیات فرهنگی سردار سلیمانی در این سال ها بودند که ثمرات آن تا کنون نیز مورد بهره برداری می باشند.

فرماندهی سپاه قدس

سردار حاج قاسم سلیمانی در سال ۱۳۷۶ با حکمی از سوی رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی) پس از سردار احمد وحیدی به عنوان دومین فرمانده این نیرو انتخاب شد. او در این نیرو فعالیت های گسترده ای در زمینه تقویت و گسترش فعالیت های محور مقاومت داشت. در واقع این فعالیت های سردار سلیمانی در کنار شهید عmad مغنية بود که سبب قدرتمندتر شدن این نیرو و ناکامی رژیم صهیونیستی در رسیدن به اهداف خود در خصوص فلسطین و همچنین لبنان شد. درجه سرلشکری سال ۱۳۸۹ بود که سردار سرتیپ پاسدار حاج قاسم سلیمانی به جهت خدمات فراوان خود از سوی آیت الله خامنه‌ای فرمانده معظم کل قوا و رهبر انقلاب اسلامی با یک درجه ارتقاء به درجه سرلشکری رسید. فرمانده لشکر ۴۱ ثار الله در دفاع مقدس، سازمان دهنده نیروهای حزب الله در جنگ ۳۲ روزه لبنان و فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران و کابوس داعش و جبهه النصره و دار و دسته شان امروز هدف اقدام تروریستی دولت آمریکا قرار گرفته است. هنگامی که داعش در سال ۲۰۱۱ میلادی پیشروی های خود را در مناطق عراق و سوریه آغاز کرد؛ این سردار سلیمانی بود که با حضور خود در این مناطق و با تشکیل جبهه مقاومت کمر یزیدیان زمان را شکست. سردار سلیمانی با تشکیل محور مقاومت با نیروهایی مانند جنبش النجباء و کتاب حزب الله و همچنین حشد الشعوبی

در عراق و گروه هایی نظیر بسیج مردمی سوریه و اتحاد آنها با مدافعان حرم از ایران و تیپ فاطمیون و زینبیون در مقابل داعش ایستادگی کرد و درنهایت با رشادت های فراوان درحالی که به گفته بسیاری از فرماندهان نظامی داعش تا پشت دروازه های کاخ ریاست جمهوری سوریه رسیده بودند و هیچ کس فکر نمی کرد که دیگر امیدی به شکست داعش باشد؛ سردار سلیمانی به همراه مدافعان حرم ایستاد و مانع از گسترش و ظهور بیشتر داعش در منطقه غرب آسیا شد. درنهایت درسی ام آبان ماه سال ۹۶ بود که سرلشکر قاسم سلیمانی فرمانده نیروی قدس سپاه در نامه ای به رهبر معظم انقلاب پایان رسمی حکومت گروه تروریستی داعش را اعلام کرد. این اتفاق مهم با پایین کشیدن پرچم داعش در شهر بوكمال سوریه نهایی و به همگان نیز اعلام شد. در واقع این وعده صادقی بود که در آخرین روزهای تابستان همان سال هم از سوی فرمانده نیروی قدس سپاه در مراسم اربعین یکی از فرماندهان جبهه مقاومت شهید «مرتضی حسین پور» در گلزار شهدای شلمان لنگرود هم از سوی او اعلام شد.

حضور در عراق، سوریه و مبارزه با داعش

حاج قاسم سلیمانی از فرماندهان مبارزه علیه داعش در عراق و سوریه بود. داعش گروهی تکفیری بود که پس از سقوط صدام در عراق و خلاً قدرت در این منطقه با حمایت محوری عربی، عربی، آمریکایی پدید آمد. ایران برای حفظ امنیت و کنترل منطقه، مبارزه با این گروه را آغاز کرد. در سال ۲۰۱۱م نیروهای تحت فرمان حاج سلیمانی معروف به مدافعان حرم، از جمله لشکر فاطمیون و تیپ زینبیون، جهت مبارزه با داعش و نیروهای سورشی راهی سوریه شدند. در سال ۲۰۱۴ شهر موصل به تصرف داعش درآمد و بغداد، پایتخت عراق نیز

زندگی نامه و خاطراتی کوتاه و خواندنی از سردار شهید حاج قاسم سلیمانی ۲۱/

تا مرز سقوط پیش رفت. در این حال حاج قاسم سلیمانی با سازمان دھی بخشی از نیروهای حشد الشعوبی نقش مؤثری در اخراج داعش از عراق داشت. حیدرالعبادی نخست وزیر وقت عراق، از حاج قاسم سلیمانی به عنوان یکی از اصلی‌ترین متحدان عراق در مبارزه با داعش نام برده است.

حاج قاسم سلیمانی در نامه‌ای خطاب به امام خامنه‌ای که ۳۰ آبان ۱۳۹۶ شن که در رسانه‌ها منتشر شد، پایان سیطره داعش را اعلام کرد و از برآورانش شدن پرچم سوریه در ابوکمال از شهرهای سوریه در نزدیکی مرز عراق خبر داد.

دریافت نشان ذوالفقار از دست فرمانده معظم کل قوا

حضور موثر سردار سلیمانی در صحنه مبارزه با داعش و شکست این گروه ک ضاله باعث شد تا در ۱۹ اسفند ۱۳۹۷ ش حضرت آیت الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی نشان نظامی ذوالفقار یعنی بالاترین نشان نظامی ایران را به او اعطا کند. طبق آئین نامه اهدای نشان‌های نظامی جمهوری اسلامی ایران، این نشان به فرماندهان عالی رتبه و رؤسای ستادهای عالی رتبه در نیروهای مسلح اهدا می‌شود که تدبیرآن‌ها در طرح ریزی و هدایت عملیات‌های رزمی موجب حصول نتایج مطلوب شده باشد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، سردار حاج قاسم سلیمانی نخستین کسی است که این نشان را دریافت کرده است. البته سردار سلیمانی تا پیش از دریافت این نشان سه نشان فتح را هم از دستان فرمانده معظم کل قوا دریافت کرده بودند.

موقعیت جهانی

بر اساس گزارش نقل شده از مرکز ویژه اطلاعات اسرائیل، ژرال قاسم سلیمانی نقش کلیدی در تقویت نفوذ ایران در خاورمیانه به ویژه در نا آرامی‌های منطقه‌ای معروف به بیداری اسلامی ایفا کرده است. همچنین در گزارش مذکور

آمده است که ایران به کمک راهبردهای ژنرال قاسم سلیمانی نفوذش را در عراق، سوریه و حمایت از حوثی‌های یمن بیشتر کرده است. در جایی شیمون پرز نخست وزیر اسبق رژیم صهیونیستی گفته بود: خاورمیانه برانگشت ژنرال سلیمانی می‌چرخد.

در سال ۲۰۱۹ م نشریه آمریکایی فارین پالیسی، نام ژنرال قاسم سلیمانی را در فهرست ۱۰۰ اندیشمند برتر دنیا در بخش دفاع و امنیت ثبت کرده است.

کودتای ۲۰۱۶ ترکیه

به گزارش یورونیوز، نورالدین شیرین مدیر شبکه تلویزیونی قدس ترکیه نقش سلیمانی را در جلوگیری از موفقیت کودتا چیان در جریان کودتای نافرجام ۲۰۱۶ ترکیه کلیدی دانست و تأکید کرد: سردار سلیمانی در این ماجرا یک تنه جلوی طرح آمریکایی- صهیونیستی- سعودی برای براندازی حکومت ترکیه ایستاد.

شهادت و دیدار معبود

سردار سپهبد پاسدار شهید حاج قاسم سلیمانی پس از عمری مجاهدت سرانجام توسط موشک‌های لیزری پهپاد آمریکایی در بامداد روز ۱۳ دی ماه امسال به همراه شهید ابو مهدی المهندس نائب رئیس حشد الشعوبی، سردار پور جعفری رئیس دفتر شهید سلیمانی، شهید وحید زمانی نیا و شهید هادی طارمی و شهید محمدرضا الجابری رئیس تشریفات حشد الشعوبی در پی حمله پهپادی نیروهای آمریکایی به کاروان آن‌ها در فرودگاه بغداد به شهادت رسیدند. پیام رهبر انقلاب به مناسبت شهادت سردار سلیمانی بسم الله الرحمن الرحيم ملت عزیز ایران! سردار بزرگ و پرافتخار اسلام آسمانی شد. دیشب ارواح طیبه‌ی شهیدان، روح مطهر قاسم سلیمانی را در آغوش گرفتند. سال‌ها مجاهدت مخلصانه و شجاعانه در میدان‌های مبارزه با شیاطین و اشرار عالم

زندگی نامه و خاطراتی کوتاه و خواندنی از سردار شهید حاج قاسم سلیمانی / ۲۳

و سال‌ها آرزوی شهادت در راه خدا، سرانجام سلیمانی عزیز را به این مقام والا رسانید و خون پاک او به دست شقی‌ترین آحاد بشر بر زمین ریخت. این شهادت بزرگ را به پیشگاه حضرت بقیة‌الله ارواحنا فداء و به روح مطهر خود او تبریک و به ملت ایران تسلیت عرض می‌کنم. او نمونه‌ی برجسته‌ای از تربیت‌شدگان اسلام و مکتب امام خمینی بود، او همه‌ی عمر خود را به جهاد در راه خدا گذرانید. شهادت پاداش تلاش بی‌وقفه‌ی او در همه‌ی این سالیان بود، با رفتن او به حول و قوه‌ی الهی کار او و راه او متوقف و بسته نخواهد شد، ولی انتقام سختی در انتظار جنایتکارانی است که دست پلید خود را به خون او و دیگر شهداًی حادثه‌ی دیشب آوردند. شهید سلیمانی چهره‌ی بین‌المللی مقاومت است و همه‌ی دلبستگان مقاومت خونخواه اویند. همه‌ی دوستان و نیز همه‌ی دشمنان بدانند خط جهاد مقاومت با انگیزه‌ی مضاعف ادامه خواهد یافت و پیروزی قطعی در انتظار مجاهدان این راه مبارک است. فقدان سردار فداکار و عزیز ما تلغی است، ولی ادامه مبارزه و دست یافتن به پیروزی نهایی کام قاتلان و جنایتکاران را تلغی تر خواهد کرد. ملت ایران یاد و نام شهید عالی مقام سردار سپهبد قاسم سلیمانی و شهداًی همراه او بویژه مجاهد بزرگ اسلام جناب آقای ابو مهدی المهندس را بزرگ خواهد داشت و این جانب سه روز عزای عمومی در کشور اعلام می‌کنم و به همسر گرامی و فرزندان عزیز و دیگر بستگان ایشان تبریک و تسلیت می‌گویم. سید علی خامنه‌ای ۱۳۹۸ دی‌ماه تشییع پیکر میلیونی سردار سلیمانی در ایران و عراق مردم قدرشناس و همیشه در صحنه ایران اسلامی پس از شهادت سردار سلیمانی و انجام مراسم تشییع در عراق آماده پذیرایی از فرزند خود شدند.

واکنش‌ها

شهادت وی اعتراضاتی را در کشورهای مختلف جهان در پی داشت و مراسم‌هایی در بزرگداشت او در شهرهای مختلف ایران و دیگر کشورهای جهان برگزار شد. همچنین شخصیت‌های سیاسی و مذهبی ایران و دیگر کشورها به شهادت وی واکنش نشان دادند. رهبر جمهوری اسلامی ایران در پیامی اورا چهره بین‌المللی مقاومت خواند و به مناسبت شهادتش سه روز در ایران عزای عمومی اعلام شد. دیگر شخصیت‌های سیاسی و مذهبی از جمله رؤسای قوای سه‌گانه ایران و مراجع تقلید ایران و عراق در پیام‌های جداگانه شجاعت، اخلاص و فدائکاری اورا ستودند.

سید حسن نصرالله دبیر کل حزب‌الله لبنان، سید عبدالملک بدراالدین الحوشی رهبر انصارالله یمن و رؤسای جمهور سوریه، لبنان، عراق و ترکیه از شخصیت‌های سیاسی غیرایرانی بودند که شهادت سردار سلیمانی را محکوم کردند. همچنین بسیاری از وزیران خارجه کشورهای مختلف با ایران ابراز همدردی نموده و اقدام آمریکا را محکوم کردند.

همچنین اگنس کالامارد، گزارشگر ویژه سازمان ملل، ترور هدفمند شهید قاسم سلیمانی و ابو‌مهدي المهندس را غیرقانونی و نقض قوانین حقوق بین‌الملل دانست. یرواند آبراهامیان، تاریخ‌نگار آمریکایی نیز تأکید کرد که ایرانیان پیش از این آمریکا را دولتی توطئه‌گرمی دانستند، از این‌پس دولت مذکور را دولتی تروریست هم خواهند دانست. مایکل مور، فیلم‌ساز آمریکایی به اقدام دولت آمریکا اعتراض کرد و دولت آمریکا را تلویح‌آجنبگ طلب خواند.

برخی از پیامدهای شهادت قاسم سلیمانی عبارت‌اند از:
تصویب طرح اخراج آمریکایی‌ها از عراق؛ پس از شهادت قاسم سلیمانی

زندگی نامه و خاطراتی کوتاه و خواندنی از سردار شهید حاج قاسم سلیمانی ۲۵ /

و ابومهدی المهندس، برخی از گروههای سیاسی عراق و شماری از مردم این کشور خواستار اخراج نیروهای آمریکایی از عراق شدند. مجلس عراق در جلسه‌ای اضطراری که در ۱۵ دی ۱۳۹۸ ش برگزار شد طرحی را در رابطه با خروج نیروهای آمریکایی از عراق تصویب کرد
حمله موشکی ایران به پایگاه هوابی عینالاسد

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در ۱۸ دی ۱۳۹۸ ش در پاسخ به ترور قاسم سلیمانی، پایگاه هوابی عینالاسد را که بزرگترین پایگاه نظامیان آمریکایی در عراق بود، مورد حمله موشکی قرار داد و تعداد بسیاری از افسران آمریکایی در این حمله به هلاکت رسیده و خسارت‌های بزرگی به زیرساخت‌های پایگاه وارد شد، هرچند آمریکایی‌ها در ابتدا هرگونه تلفات رانفی می‌کردند، اما با مرور زمان به بسیاری از خسارت‌های واردہ اعتراف کردند.

تشییع سردار سلیمانی

مراسم تشییع حاج قاسم سلیمانی به همراه ابومهدی المهندس و دیگر همراهانشان در ۱۴ دی ۱۳۹۸ با حضور شخصیت‌های سیاسی و مذهبی و عموم مردم عراق در شهرهای بغداد، کربلا و نجف برگزار شد سپس پیکرهای شهدای ایرانی و ابومهدی المهندس به ایران منتقل شده و در ۱۵ دی در اهواز و مشهد و در ۱۶ دی در تهران و قم تشییع شدند. پیکر قاسم سلیمانی ۱۷ دی در کرمان تشییع و در ۱۸ دی ۱۳۹۸ در این شهر دفن شد. مراسم تشییع این شهدا از لحاظ حضور جمعیت عظیم به یکی از بی‌سابقه‌ترین تجمعات انسانی تاریخ بدل گشت.

رهبر جمهوری اسلامی ایران ۱۶ دی ۱۳۹۸ در تهران بر پیکر شهید قاسم سلیمانی و دیگر همراهانش از جمله ابومهدی المهندس نمازی تاریخی

گزارند. پایگاه خبری روسی روپیا الیوم، تشییع جنازه وی را پس از تشییع جنازه امام خمینی ره بزرگ‌ترین تشییع جنازه تاریخ بر شمرد. به گفته سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی حدود ۲۵ میلیون نفر در تشییع شهید سلیمانی شرکت کردند. در بسیاری از شهرهای ایران تشییع پیکر شهید سلیمانی بدون حضور پیکر ایشان شکل گرفت که در تاریخ ایران بی سابقه بوده است. در مراسم تشییع و تدفین این شهید در زادگاه خود شهرکرمان بیش از ۶۰ نفر در ازدحام و حضور جمعیت میلیونی برای وداع با سرباز وطن جان خود را از دست دادند.

پس از مراسم تشییع مراسم چهلمنین روز شهادت سلیمانی در شهرهای مختلف ایران و برخی دیگر از کشورها برگزار شد. در تهران این مراسم در ۲۴ بهمن ۱۳۹۸ در مصلای امام خمینی برگزار شد. سردار اسماعیل قاآنی فرمانده نیروی قدس در این مراسم وصیت‌نامه شهید قاسم سلیمانی را قرائت کرد. پیروی و حمایت ویژه از ولی‌فقیه، توجه به فرزندان شهیدان و احترام به نیروهای مسلح ایران از جمله وصیت‌های وی است.

نژدیک بود شهید بشیم، اما حیف...

شهید حسین پور جعفری رئیس دفتر و همراه همیشگی سردار شهید حاج قاسم سلیمانی می‌گفت: روزی در منطقه‌ای در سوریه حاجی خواست با دوربین دید بزن، محل خیلی خطرناکی بود. من بلوکی را که سوراخی داشت بلند کردم که بگذارم بالای دیوار که دوربین استوار بشه. همین که گذاشتمنش بالا، تک تیرانداز بلوک را طوری زد که تکه تکه شدو ریخت روی سرو صورت ما. حاجی کمی فاصله گرفت. خواست دوباره با دوربین دید بزن که این بار، گلوله‌ای نشست کنار گوشش روی دیوار، خلاصه شناسایی به خیر گذشت. پس از شناسایی داخل خانه‌ای شدیم برای تجدید وضو، احساس کردم اوضاع اصلاً مناسب نیست؛ به اصرار زیاد، حاجی را سوار ماشین کردیم و راه افتادیم. هنوز زیاد دور نشده بودیم که همان خانه در جا منفجر شد و حدود هفده تن شهید شدند. پس از این اتفاق حاجی به من گفت: «حسین امروز چند بار نژدیک بود شهید بشیم، اما حیف...».

راوی: سردار محمد رضا حسنی سعدی

توفيق بوسه برپاهای مادر

مادر بزرگوار سردار حاج قاسم سليمانی که از دنیا رفتند، پس از چند روز با جمعی از خبرنگاران تصمیم گرفتیم برای عرض تسلیت به روستای قنات ملک برویم. با هماهنگی قبلی، روزی که سردار هم در روستا حضور داشتند عازم شدیم. وقتی رسیدیم ایشان را دیدیم که کنار قبر مادرشان نشسته و فاتحه می خوانند. پس از سلام و احوالپرسی به ما گفت: من به منزل می روم شما هم فاتحه بخوانید و بیایید. بعد از قرائت فاتحه به منزل پدری ایشان رفتیم. برایمان از جایگاه و حرمت مادر صحبت کرد و گفت: این مطلبی را که می گوییم جایی منتشر نکنید. گفت: همیشه دلم می خواست کف پای مادرم را ببوسم ولی نمی دانم چرا این توفيق نصیبم نمی شد. آخرین بار پیش از مرگ مادرم که اینجا آدم، بالاخره سعادت پیدا کردم و کف پای مادرم را بوسیدم. با خودم فکر می کرم حتماً رفتنی ام که خدا توفيق داده و این حاجتمن برأورده شده. سردار در حالی که اشک جاری شده بر گونه هایش را پاک می کرد، گفت: نمی دانستم دیگر این پاهای خسته را نخواهم دید تا فرصت بوسیدن داشته باشم.

خبرگزاری ایستا

غصه

حاج قاسم پس از فوت پدرشان خطاب به من و دیگر دوستان که همراهش بودیم گفت: «پدرم ما روابانون رحمت کشی بزرگ کرده. من همیشه دست و پای پدر و مادرم را می‌بوسیدم و این جوری از اونا تشکرمی کردم، ولی یه آرزو داشتم که به دلم ماند. من نتوانستم کف پای پدرم رو ببسم. حالا پدرم از دنیا رفته و دیگه موفق به انجام این کار نخواهم شد. دلم خیلی از این موضوع غصه داره».

راوی: حمید حسنی سعدی، همزم سردار سلیمانی

ایشان و خلوص سردار

ایشان خصایص اخلاقی بسیار زیادی همچون ایثار، از خودگذشتگی و مردمداری داشتند و به عنوان فرمانده هرگز به ما اجازه نمی‌دادند که با مردم رفتار بدی داشته باشیم. ایشان به صله رحم خیلی اعتقاد داشتند و نیکی به پدر و مادر را سرلوحه کار خود قرار می‌دادند. ایشان وقتی بعد از مأموریت به کرمان بر می‌گشتند بعد از فرودگاه مستقیم به رابر برای دستبوسی و دیدار با والدین می‌رفتند. خود ایشان به همسرشان و خانواده خود بسیار احترام می‌گذاشتند. حاج قاسم سلیمانی بسیار مظلوم بودند ایشان گاهی از خستگی زیاد در حسینیه پتویی زیر سرshan می‌گذاشتند و استراحت می‌کردند. آفای ترامپ مرتکب اشتباه بزرگی با به شهادت رساندن سردار سلیمانی شدی چرا که حاج قاسم سلیمانی میلیون‌ها فرزند دارد و اگر گوشه‌ای ضربه‌ای به قاسم سلیمانی زدی باید نگران باشی که از هزار گوشه به تو ضربه زده خواهد شد و انتقام سختی از شما می‌گیریم.

حمدی حسنی همزمان سردار شهید حاج قاسم سلیمانی

پدری با دو دختر به نام «زینب»

همسر شهید حسین محربی از مدافعان حرم می‌گوید؛ هنگامی که ما در هتل استقلال تهران برای دیدار خانواده‌های شهدای مدافع حرم با سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی بودیم، دخترم زینب در صحبتی که آنجا با سردار داشتند، قول یک دیدار خصوصی در منزل را از ایشان می‌گیرد و سردار بدون هیچ حرفی قبول می‌کنند. ما انتظار دیدار و حضور چهره‌های انقلابی مانند حاج قاسم سلیمانی را داشتیم و برای ما باعث افتخار بود که یک سردار سپاه آن هم سردار سلیمانی در منزل ما حضور پیدا کنند. من و دخترانم حس نمی‌کردیم که یک مستول عالی رتبه با ما صحبت می‌کند؛ ذره‌ای احساس دوری یا رسمیت در برخوردهای سردار حس نمی‌شد و رابطه‌ای که در همان زمان کوتاه بین سردار سلیمانی و دختران من ایجاد شده بود از جنس پدر دختری و صمیمیت، چاشنی این دیدار بود. این دیدار فراموش نشدنی برای ماتداعی کننده دیداری بود که با مقام معظم رهبری داشتیم و سردار را که با رشادت و عملکرد خود در میدان جنگ، لرزه به تن دشمنان می‌اندازد، مانند عضوی از خانواده تصور

می‌کردیم.

دختر شهید محربانی از احساس خود نسبت به این دیدار می‌گوید: من هیچ احساس دوری از سردار نداشتم و از صمیم قلب مشتاق دیدار ایشان بودم؛ وقتی از ارادت قلبی خودم نسبت به سردار سلیمانی برای دوستانم می‌گفتم، من را با گفتن اینکه «چه طور کسی را الگوی خودت قرار داده‌ای که حتی یک بار هم او به شما سرزده؟» مسخره می‌کردند، اما اکنون با کمال افتخار می‌توانم شیرینی این دیدار و رابطه پدر و دختری را به آن‌ها یادآوری کنم. «عموقاًسم» به من گفت که من از این به بعد دو دختر به اسم زینب دارم و من را هم دختر خودش دانست و به حفظ رابطهٔ خصوصی و خالصانه با شهدا به من توصیه کردند. موقع رفتن، سردار سلیمانی درخواست من را برای حضور در اتفاق قبول کردند. سردار از محافظان و عکاس خواست که بیرون بمانند و من و «عموقاًسم» لحظاتی تنها بی صحبت کردیم و ایشان ضمن تحسین من از اینکه عکس شهید جهاد و عمد مغایر را در اتفاق داشتم از شخصیت این دو شهید نیز برایم تعریف کردند. خانواده دایی من که در این دیدار حضور داشتند از سردار درخواست کردند که به اختیار خودشان، نام دختر دایی سادات من را که آرشیدا بود، تغییر بدنهند و «عموقاًسم» نام زینب را برای انتخاب کردند.

به نقل از مشرق نیوز

خاطرهٔ جالب از حاج قاسم

حاج قاسم مجروح شده بود. برای درمان او را به مشهد فرستاده بودند. چون شکمش ترکش خورده بود، از زیر قفسه سینه‌اش تاروی مثانه‌اش را باز کرده بودند و وضع بدی داشت. ۴۵-۴۶ روز کسی نمی‌دانست قاسم سلیمانی زنده است یا شهید شده. در آن زمان هم فرمانده گردان بود که مجروح شد. بالاخره شهید موحدی کرمانی پسر همین آقای موحدی کرمانی حاج قاسم را در مشهد پیدا کرد و گفت در طبقه سوم یک بیمارستان در مشهد است. پزشک حاج قاسم از منافقین بود و می‌خواست حاج قاسم را بکشد، به همین دلیل شکم ایشان را باز گذاشته بود که منجر به عفونت شده بود. یک پرستار باشرف کرمانی به خاطر حس کرمانی و ناسیونالیستی اش حاج قاسم را شب دزدیده بود، جایش را با دو مریض دیگر در یک طبقه دیگر عوض کرد و به دکتر گفته بود حاج قاسم را از اینجا برداشت. حاج قاسم باز یک دوره دیگر از ناحیه دست مجروح شد تا می‌گفتند برو دکتر فرار می‌کرد، تا می‌گفتند برو بیمارستان در می‌رفت. فضای ما در جنگ این بود. من از هویت ملی و اعتماد به نفسی صحبت می‌کنم که جنگ با خودش آورد و این ملت را آبدیده کرد.

به نقل از جهان نیوز

سربازی در حومه ادلب

رفقای بسیاری را در جنگ از دست دادم. کسانی که با هم در روزهای ابتدایی جنگ به جبهه رفته بودیم. اما این راه همچنان ادامه دارد و بهترین رفیقی که همه‌مان از دست دادیم حاج قاسم سلیمانی بود. ایشان با همه رفیق بودند. من یکبار ایشان را در هواپیمایی که از اهواز به تهران می‌آمد دیدم. یادم هست به پسرم گفتم که حاج قاسم را در میان مسافران دیدم. پسرم در ابتدا باور نکرد اما وقتی از هواپیما پیاده شدیم ایشان را از نزدیک دیدیم و مشغول سلام و احوالپرسی شدیم. وقتی از فرودگاه بیرون آمدیم از ایشان پرسیدم که ماشین دارند؟ و جواب دادند که با تاکسی به خانه می‌روند. هرچقدر اصرار کردم که همراه ما شوند قبول نکردند و خیلی فرز و چابک سوار یک تاکسی شدند و رفتند. نکته جالب این بود که ایشان به عنوان یک فرمانده ارشد نظامی هیچ همراه یا محافظی نداشتند. یادم هست به شوخی به ایشان گفتم که حاج قاسم اگر شما را به خانه برسانم برای دوران سربازی پسرم علیرضا خوب خواهد شد؟ و ایشان در جواب با خنده به من گفتند «خودت می‌دانی که اینطوری سربازی پسرت حومه ادلب می‌افتد».

راوی: مهران وجی، بازیگر

من را نصیحتی بکن

حاج قاسم به افراد مُسن و دنیادیده خیلی احترام می‌گذاشت. به عنوان مثال، حاج قاسم همیشه انسان‌های مُسن را برابرا به ما نشان می‌داد و می‌گفت خیلی از چیزها را باید از این افراد یاد گرفت. حاج قاسم معتقد بود خیلی از درس‌هایی که در دانشگاه‌ها تدریس نمی‌شوند را باید از انسان‌های مُسن و سرد و گرم چشیده روزگار یاد گرفت. حاج قاسم وقتی که به همنشینی با یک فرد سالخورده می‌نشست به او می‌گفت: «یک چیزی به من یاد بده که تاکنون نیاموخته باشم، من را نصیحتی بکن». از سوی دیگر احترام به پدر و مادر بیش از حد برای حاج قاسم مهم بود. من خودم خیلی اوقات رویم نمی‌شد که مادر و پدرم را در آغوش بگیرم، اما حاج قاسم همیشه این کار را به راحتی انجام می‌داد و خیلی چیزها را در گوش آن‌ها می‌گفت که من نمی‌فهمیدم چه می‌گوید.

راوی: حسین سلیمانی، برادر بزرگتر شهید حاج قاسم سلیمانی

۲۵ روز برو مرخصی...

در یکی از روزهای سرد زمستان باید دو ساعت نگهبانی می‌دادیم، آن شب خیلی هوا سرد بود و دو نفر بودیم، وقتیم از زیر برف‌ها چوب پیدا کردم و داخل یک ظرف حلبی آتش روشن کردیم که گرم شویم، حدود ۱۰ دقیقه‌ای طول نکشید که دیدم یک نفر به سمت ما می‌آید گفتم احتمالاً از نیروهای کوموله هست و آماده بودیم که شلیک کنیم، ناگهان دیدم گفت: «السلام عليك يا ابا عبد الله حسين» با یک تیپا به من گفت شما سرآتش نشستید و دشمن رانمی‌بینید، اما دشمن شما رو می‌بیند می‌خواهد پادگانی را به آتش بکشد و گفت: فردا بیا دفتر فرماندهی. فکر کدم حتماً می‌خواهد ما را اذیت کند، اما خیلی مرد مظلوم، خبره و کننده کاری (کارکشته‌ای) بود وقتی رفتم دفتر ایشان گفت: چند روز مانده به مرخصی شما؟ گفت: ۱۰ روز. گفت: ۲۵ روز برو مرخصی... این شد که من به بچه‌ها می‌گفتم خدا خدا کنید سرهنگ بزنده توگوش شما اگر سرهنگ سلیمانی بزنده توگوش شما خدا به شما کمک می‌کند.

راوری: عباس افزاون، از رزمندگان دوران دفاع مقدس

لودر غنیمتی

وقتی رفتم منطقه حاج قاسم من را دید و گفت: آقای افزون شهید نشدی؟ گفتم: نه من هنوز لیاقت نداشتم، گفت: تواز ملاهای قدیمی کنارت هست و واقعاً هم اینگونه بود پدر همسمریکی از ملاهای قدیمی بود. در سنگربه من گفت، همراه من می‌آیی برویم خط. گفتم سرهنگ هرجا که شما بگویی می‌آیم، رفته‌یم یه جایی کانال بود و سنگر کمین که حاج قاسم می‌رفت برای دیده‌بانی. گفت: خدا با تو هست شب تا صبح سنگرمی‌زنی، اما تیرنمی خوری.

در همان منطقه کارخانه نمد یک منطقه‌ای به نام سه راهی مرگ بود محال بود گلوه به سمت نیاد یک دفعه از حاج قاسم پرسیدم: چرا به اینجا می‌گویند سه راهی مرگ؟ گفت: هر که به این منطقه برود امکان ندارد که تیر به سمتش نیاید؛ که من گفتم حاجی من چند سری رفتم، اما اتفاقی نیفتاده حاجی خنده‌ید و گفت اون موقع خواب بودند!

حاج قاسم ما را برد سنگر کمین و نشانم داد و گفت، این‌ها عراقی هستند اگر دل و جرئت داری برو اون سمت، یک نفر دیگر هم بود به نام آقای زارع منصوری

که از همشهريان حاجي بود که شهيد شد، دوربين را داد وقتی نگاه کردم دیدم کلاينجا جايگاه لشکر صدام هست، گفت: برويم، گفت، يك شرايط دارد که اصلاً صحبت نکني، چون اگر زبانت را باز کنی بفهمن که ايراني هستی تورا می‌کشنند.

من با حاج قاسم وزارع منصوري حدود ساعت ۱۰ شب بود رفتيم آنجا و در صف عراقی‌ها نشستيم، غذا گرفتيم و خورديم چند تا لودر آنجا بود حاج قاسم به من گفت، تو که راننده لودر هستي، می‌تونی يکی از اين لودرها را برداری، گفتم نه مگرمی شود، گفت: امكانش رو خدا برامون درست می‌کنه.

رفتم ديدم يکی از دستگاه‌ها صفر هست و هنوز بيلش هم زمين نخورده، برگشتم به حاجي گفتم يکی از دستگاه‌ها خوبه، ولی بقيه نه، گفت برو چک کن روغن و آيش رو، گفت: بيل داره، ولی سوئيج نداره. گفت: تو کيسه آخر پشت سر صندلی سوئيج هست. رفتم، برداشتم و روشن کردم، حاج قاسم خودش کنارم نشست و گفت: حرکت کن از خاکريزاول و دوم که گذشتيم به خاکريزاوم که رسيديم، شليک دشمن شروع شد و متوجه موضوع شدند. صبح روز بعد راديو لندن اعلام کرد که قاسم سليماني آمد عراق يك دستگاه لودر برداشت و بُرد. از همان موقع شدیم راننده مشهور.

راوري: عباس افزوون، از رزمندگان دوران دفاع مقدس

داریم شوختی می‌کنیم

اوآخر دوره آموزشی بود که به میدان تیر رفتیم. در میدان تیر^{۱۰} نفر به ردیف می‌خوابند و یک نفر نشانه می‌گیرد و یک نفر هم پوکه‌ها را جمع می‌کند و دوباره برعکس می‌شود. وقتی عملیات تمام شد، همه ایستادند و سردار سلیمانی گفت: «پوکه‌ها همه هست؟» همه به جز عباس‌زاده (که فرمانده لشکر ثارالله شد و به عنوان فرمانده گردان خط شکن در عملیات بدر به درجه رفیع شهادت رسید) گفتند: «بله پوکه‌ها هستند».

آن موقع عباس‌زاده به من اشاره کرد یک پوکه کم دارم، که من گفتم از کناری بردار. خلاصه نفر آخر یک پوکه کم آورد. شاید یک ساعتی در میدان تیر در بیابان و گرما دنبال پوکه می‌گشتیم؛ چون اگر پیدا نمی‌شد حق خروج نداشتیم. میدان تیرکناری هم که مربی آن دامغانی بود، معطل ما بودند تا پوکه پیدا شود. تقریباً با سرنیزه‌ها میدان تیر را شخم زدیم که ناگهان عباس‌زاده گفت که یک پوکه اضافه دارم و وقتی شمرد^{۱۱} یک پوکه شده بود. دیدیم اینجا دل شیر می‌خواهد

که به سلیمانی بگوییم یک پوکه اضافه آوردیم. برای همین هم شک داشتیم که بگوییم. توکل به خدا کردیم و بعد گفتیم «برادر سلیمانی پوکه پیدا شد! عباسزاده یک پوکه اضافه دارد». سردار سلیمانی همان لحظه سرعباسزاده داد زد و من هم گفت: تقصیر من بود. بعد با من شروع به دعوا کرد و من هم به صورت جدی جواب می‌دادم و پیش خود گفت هرچی می‌خواهم می‌گویم و نهایت می‌گویند شما لیاقت حضور در سپاه را ندارید و اخراج می‌شویم. چون همان عصباًنیت قبل را داشتیم که ما که آموزش دیده‌ایم، چرا باید دوباره آموزش ببینیم.

خلاصه حسابی دعوا کردیم و هرچه اتفاقاً اشتباهات هم بود، گردن ما انداخت. بلند گفتن حاج قاسم را باید بشنوید. اما آن موقع کم نیاوردم و حسابی جواب حاج قاسم را دادم و حتی توهین هم به او کردم. در همین اثنا بود که فرمانده دامغانی کناری هم با اسلحه آمد و گفت: «کی اینطوری به سردار سلیمانی جسارت می‌کند؟» که حاج قاسم اسلحه دامغانی را کنار زد و گفت: «این حسن، رفیق ماست، داریم شوخی می‌کنیم». یک ساعت خلاف بزرگی کردیم و تازه جلوی ایشان درآمدیم و پررویی هم کردیم، اما اصلاً انگار اتفاقی نیفتاده بود. حاج قاسم با هر رفتارش درس بزرگی به ما می‌داد.

راوی: حسن پلارک از همزمان شهید حاج قاسم سلیمانی

رفت که راحت بخوابد

یک روز برخورد تندی با هم داشتیم. هنوز آن زمان تلفن همراه نبود. وقتی رسیدم خانه همسرم گفت: «حاج قاسم سه بار زنگ زده است حتماً با شما کار مهمی دارد». بعد همسرم اصرار کرد که با حاج قاسم تماس بگیرم، اما من دلخور بودم تا اینکه خودش مجدد تماس گرفت و گفت: «حسن خوبی؟ آن کاری که انجام دادی خیلی ارزشمند بود». همان کاری که با هم دعوا یمان شده بود را می‌گفت و چند بار تشکر هم کرد. همسرم گفت: «چه شده بود؟» گفتم: «هیچی حاج قاسم شب خوابش نمی‌برد تماس گرفت، الان رفت که راحت بخوابد. چون فکر کرد دلخورم، خواست از دلم درآورد». در چنین موقعی همیشه حاج قاسم بیشتر ناراحت می‌شد و سعی می‌کرد که به نوعی دلخوری را از بین ببرد به طوری که چند ساعت بعد یا فردا صبح انگارنه انگار که دعوا یی با هم داشتیم.

راوی: حسن پلازک از همزمان شهید حاج قاسم سلیمانی

مطالعه

حاج قاسم کم خواب بود. در طول مسیرهای سفر در ماشین و هواپیما دائم مطالعه می‌کرد و کتاب‌هایش هم بیشتر در زمینه تاریخ اسلام و شیعه و شخصیت‌های مؤثر در اسلام بود. مطالعاتی هم پیرامون اسرائیل و اهداف و چگونگی شکل‌گیری این غدۀ سرطانی داشت. اهل نوشتن هم بود. تقریباً تمام این خاطرات را نوشته است و دفترچه‌ای داشت که می‌نوشت. از دمشق تا تهران می‌نوشت و نسخه دستاوردهای سفرش را هم به دفتر حضرت آقا می‌فرستاد. کوچک‌ترین حرکت را می‌نوشت و کسب تکلیف می‌کرد و حتی گاهی از نیروهایش نظرخواهی هم می‌کرد.

راوی: حسن پلازک از همزمان شهید حاج قاسم سلیمانی

این نوع فرماندهی

زمانی که طالبان به کابل حمله و آنجا را تصرف کرده بود، مجاهدین در پنج شیرپناه گرفته و به نوعی کابل سقوط کرده بود. آن موقع حاج قاسم در دهنه پنج شیرپیش احمد شاه مسعود رفت و از آنجا طراحی نظامی عملیاتی کرد و کابل را در کوتاهترین زمان پس گرفت.

وقتی در آنجا مستقر شد ساعت ۸ صبح با تلفن‌های ماهواره‌ای ثریا از دهنه پنج شیر با من تماس گرفت و گفت: «تا امشب دوآتشبار توپخانه باید در دهنه پنج شیر باشد». توپخانه و یگان از اصفهان، اهواز و تهران بخواهد در مزهای خودمان برود، یک هفته تا دو هفته طول می‌کشد. ایشان هشت صبح تماس می‌گیرد و می‌خواهد دوآتشبار توپخانه یعنی ۱۲ قبضه توپ امشب دهنه پنج شیر باشد. هر توپ دو تریلی بار است، دو تریلی مهمات بار، سه تا چهار نفر خدمه و ابراز یدکی و وسائل تنظیف می‌خواهد. خلاصه این توپ‌ها ساعت ۲ بامداد شبی که حاج قاسم دستور داد در دهنه پنج شیر روی زمین بود. فلسفه تهیه و انتقال این توپ‌ها را نمی‌خواهم بگویم، اما کسانی که کارشناس هستند متوجه می‌شوند که ارسال دوآتشبار توپخانه با خدمه از هشت صبح پس از دستور حاج قاسم از دهنه پنج شیر را نجات دادند و در تهران واستقرار آن تا ساعت ۲ بامداد در دهنه پنج شیر کابل یعنی چه. خلاصه ساعت ۶ صبح توپ‌ها آتش خوردند. آتش توپخانه احمد شاه مسعود در دهنه پنج شیر در رودی‌های کابل، طالبان را دیوانه کرد. آن‌ها باور نمی‌کردند و تصور داشتند که انفجاری رخ داده است. حاج قاسم با این اقدام وحشتنی در دل دشمن انداخت و باعث شد دشمن عقب‌نشینی کند. این نوع فرماندهی ایشان بود که در کمترین زمان اجرا می‌شد.

راوی: حسن پلارک از هموزمان شهید حاج قاسم سلیمانی

جمهوری قاسم سلیمانی

وقتی جنگ تمام می‌شود و حاج قاسم به کرمان می‌آید، بحث نامنی در شرق کشور مطرح می‌شود که حضرت آقا می‌فرمایند: «مگر قاسم سلیمانی آنجا نیست؟ کار را دست ایشان بدھید». دستور ایشان مصوبهٔ شورای امنیت ملی می‌شود و کار را به سپاه واگذار می‌کند و سپاه هم قرارگاه قدس را در شرق کشور به فرماندهی آقای سلیمانی تشکیل می‌دهد. حاج قاسم لشکر ثارالله را داشت و چند لشکرو تیپ هم مأمور شد و ایشان کمتر از یک سال و نیم امنیت پایدار را به شرق کشور برگرداند. شرق کشور با تصمیمات خدایی ایشان امن شد. یکی از تصمیمات ایشان این بود که شبھی به اسم کامران ساواکی و ایدوک در جنوب استان کرمان درست شده بود و چند فرد دیگر هم در جنوب سیستان و بلوچستان حضور داشتند که مردم منطقه از آن‌ها می‌ترسیدند و کسی جرئت نمی‌کرد خبری از آن‌ها بدهد یا مقابل آن‌ها بایستد. سلیمانی

توصیه‌ای از حضرت آقا داشت که «شرق کشور را باید امن کنید، بدون اینکه به مردم خسارتی برسد و به مردم تلفاتی وارد شود»، این ملاحظه سنگینی برای حاج قاسم بود. یک روز صبح گفت من می‌خواهم یک کاری کنم. فکر می‌کرد و توسل می‌جست و می‌دانستیم نماز شب را طبق روال خوانده است. گفت می‌خواهم عفو عمومی اعلام کنم. در منطقه جیرفت و کهنوج و ... که اشراخیز بود می‌خواهم اعلام کنم هر کسی که سلاح در دست دارد و تا کنون خطایی کرده از امروز تا سه روز سلاح را تحويل دهد و خود را معرفی کند، امان نامه می‌دهم و در امان خواهد بود. این تصمیم موافق و مخالفانی داشت و برخی می‌گفتند از نظر قانونی از اختیارات رهبری است و شما نمی‌توانید این کار را انجام دهید و می‌گفت من اینکار را انجام می‌دهم اجازه‌اش را از آقا می‌گیرم. رسانه‌ها، اطلاعیه‌ها، ماشین‌های گشت و هرچه امکانات بود را فعال کرد و نقاطی را هم مشخص کرد تا اشراخ خود و سلاح شان را معرفی کرده و امان نامه بگیرند. همان روز اول اعلام عفو عمومی حدود ۴۰۰۰ تا ۵۰۰۰ نفر از اشراخ از جمله همان کامران ساواکی جلودار و قطارچی‌هایش هم پشت سرش، اسلحه هایشان را که اسلحه برنو، کلاشینکف، تیربار گرینوف و حتی تیربار ۱۴.۵ بود، تحويل دادند. صف طولانی تشکیل شد و آنقدر سلاح آورند که نمی‌دانستیم چطوری این اسلحه‌ها را حمل کنیم. ظرف دو روز اشراخ آمدند و امان نامه گرفتند. برخی اعتراض کردند اما حاج قاسم گفت: «من گفته ام و پایش هم ایستادم».

اشراخی که سلاح را تحويل می‌دادند، یکی اسلحه‌اش را دستش گرفته بودند و می‌گفت من سلاحم و خود را تسلیم جمهوری سلیمانی کرده‌ام. یکی دیگر می‌گفت من طرفدار جمهوری قاسم سلیمانی هستم. فیلم‌هایش موجود است. آنچه حاج قاسم می‌گفت: «جمهوری قاسم سلیمانی کیست؟ جمهوری اسلامی ایران و مقام معظم رهبری را باید بگویید».

راوی: حسن پلارک از همزمان شهید حاج قاسم سلیمانی

سویاز اسلام

با حضور سردار سليماني، اسرائیلی‌ها که می‌خواستند لبنان را بگیرند، در جنگ ۳۳ روزه و بعد در جنگ ۲۲ روزه غزه، برای اولین بار در تاریخ غصبی اسرائیل، این رژیم شکست مفتضحانه را پذیرفت. تا جایی که تاکنون ارتش رژیم صهیونیستی جرأت نکرده بعد از جنگ ۳۳ روزه به جنوب لبنان حرکت یا تجاوز کند. شیخ حسن نصرالله بارها گفته که این یعنی حاج قاسم. در غزه که یک نوار کوچک است، اسرائیل غاصب هم بارها گفته من قوی‌ترین ارتش دنیا را دارم، اما رژیم صهیونیستی حریف این باریکه نشده و شکست خورده است. در جنگ‌ها هم بارها با واسطه به حماس پیام داده که

آتش بس اعلام کند.

در سوریه داعش، القاعده و جبل النصره و جریانات مختلف و حتی کشورهای مختلف دنیا از اتحادیه عرب گرفته تا اتحادیه اروپا و همچنین آمریکا به عنوان هدایتگرایین‌ها، اقدام به درتنگنا قرار دادن سوریه کردند تا رژیم آن را ساقط کنند. اروپایی‌ها وارد صحنه جنگ شدند و آلمان و فرانسه هم با هوایپیماهایشان به جنگ با سوریه آمدند و باربری کردند و مهمات و بمب ریختند. آن زمان حاج قاسم بود که با تدبیر سوریه رانجات داد.

در عراق هم وقتی که وارد شد، به او گفت: «چه فایده دارد؟ داعش پشت دروازه بغداد رفته است». آن دوران وقتی با مسئولان عراقی تماس می‌گرفتیم، جواب نمی‌دادند. مشخص بود در حال فرار و در آستانه تحويل آنجا هستند. آن موقع حاج قاسم تنها به بغداد رفت و به آن‌ها خط داد و راهنمایی کرد. ظرف کمتر از ۱۲ ساعت ضمن اینکه بغداد رانجات داد، داعشی که در جاده سامرا تا پشت دروازه قرآن بغداد آمده بود، بیرون کرد.

خودش با ماشین رفت در اولین سیطره داعشی‌ها و ۲۰ ماشین را هم به خط کرد. این کار باعث شد که داعش فرار کند و به سامرا بروند. تا سامرا به دنبال آن‌ها رفت و در موصل هم مستقر شدند که در عملیات تاریخی در موصل آن‌ها را شکست داد و این شهر را نیز آزاد کرد.

در این مرحله هم موفق بود و بارها و بارها رهبر معظم انقلاب رضایت خودشان را از ایشان اعلام کردند و نفوذ منطقه‌ای وی را موفق دانستند. مردم منطقه به ویژه عراق، سوریه، لبنان و یمن و همه می‌دانند حاج قاسم چه خدمات بزرگی برای آن‌ها انجام داده و عزت و سربلندی برای آن‌ها به ارمغان آورده است.

راوی: حسن پلارک از همزمان شهید حاج قاسم سلیمانی

منواز دو تا تیر می ترسونی

حاج قاسم ترس در وجودش نبود. بارها حضرت آقا توصیه کرده بودند که نروید؛ اما حاج قاسم پیش می رفت و رهبر معظم انقلاب را هم در این زمینه قانع می کرد تا بتواند پیش روی کند. می گفت برای موفقیت باید به میدان بروم. نیروها می گفتند ما می رویم، اما همیشه اصرار داشت که خودش هم حضور داشته باشد تا بچه ها با نیرویی مضاعف وارد عمل شوند. اصغر پاشاپور که به تازگی در سوریه به شهادت رسید هم ارتباط تنگاتنگی با حاج قاسم داشت و برای همین هم تاب دوری ایشان را نیاورد و در کمتر از ۴۰ روز پس از شهادت سردار سلیمانی به درجه رفیع شهادت نائل آمد. در فیلم هایی هم مستند وجود دارد که یک بار حاج قاسم می خواست به خط مقدم برود اما شهید پاشازاده اجازه نمی دهد که حاج قاسم می گوید: «اصغر چیه چرا مانع می شوی؟ اصغر خجالت بکش منواز دو تا تیر می ترسونی؟». حاج قاسم رها و آزاد بود، اصلاً برای خودش نبود. واقعیت حاج قاسم همین بود، از شهادت و چند تیر اصلاً ترسی نداشت. در سامرا وقتی رفتیم در ستاد بازسازی بودیم، زنگ زد که کمک کنید و می خواهیم قرارگاه بزنیم. دیدیم قرارگاه خودش یک کانکسی است وسط حرم. در بغداد جلسه ای پیش آمد و مجبور شد به بغداد برود. آن شب در سامرا خمپاره باران شد و حدود ۶۰ تا خمپاره به حرم زدند و کلی تخریب شد و دو شهید هم در حرم دادیم. حاج قاسم به بچه های بازسازی عتبات می گفت که مگر بسیجی نیستید، اسلحه بگیرید و دفاع کنید.

راوی: حسن پلارک از همزمان شهید حاج قاسم سلیمانی